V l á d n í n á v r h

ZÁKON

ze dne …….. 2014,

kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ
Změna zákona o sociálních službách

Čl. I

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění zákona č. 29/2007 Sb., zákona č. 213/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 108/2009 Sb., zákona č. 206/2009 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 366/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 331/2012 Sb., zákona č. 384/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 306/2013 Sb., zákona č. 313/2013 Sb. a zákona č. 101/2014 Sb., se mění takto:

1. V § 3 písmeno h) zní:

„h) střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb strategický dokument obce nebo kraje schválený na dobu 3 let, který je výsledkem aktivního zjišťování potřeb osob na území obce nebo kraje a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů; jeho obsahem je souhrn a výsledky podkladových analýz a dat, popis způsobu zpracování plánu včetně vymezení spolupráce s obcemi, s poskytovateli sociálních služeb a osobami, kterým jsou sociální služby poskytovány, popis a analýza dostupných zdrojů a potřeb osob, kterým jsou sociální služby určeny, včetně ekonomického vyhodnocení, strategie zajišťování a rozvoje sociálních služeb obsahující popis budoucího žádoucího stavu a opatření, jejichž prostřednictvím by mělo být tohoto stavu dosaženo, povinnosti zúčastněných subjektů, postup sledování a vyhodnocování plnění plánu včetně způsobu, jakým lze provést změny v poskytování sociálních služeb a způsob zajištění sítě sociálních služeb na území kraje; střednědobý plán rozvoje sociálních služeb může být doplněn akčními plány zpracovanými na období jednoho roku, které vycházejí ze střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb,“.

2. V § 3 se doplňuje písmeno i), které zní:

„i) sítí sociálních služeb souhrn sociálních služeb, které v dostatečné kapacitě, náležité kvalitě a s odpovídající místní dostupností napomáhají řešit nepříznivou sociální situaci osob na území kraje a které jsou v souladu se zjištěnými potřebami osob na území kraje a dostupnými finančními a jinými zdroji; síť sociálních služeb je součástí střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb kraje.“.

3. V § 4 odst. 1 se na konci textu písmene j) doplňují slova „ , nebo osoba zaměstnaná, samostatně výdělečně činná, osoba ponechávající si takové postavení a její rodinní příslušníci mající právo na rovné zacházení podle předpisu Evropské unie[63)]“.

Poznámka pod čarou č. 63 zní:

„[63)] Čl. 7 a čl. 24 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států o změně nařízení č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS a 93/96/EHS.“.

CELEX 02004L0038

4. V § 22 se na konci textu odstavce 1 doplňují slova „; povinnost vrátit příspěvek nebo jeho část má též osoba, která po smrti oprávněné osoby přijala příspěvek nebo jeho část, které jí nenáleží“.

5. V § 38 větě první se za slova „s cílem“ vkládají slova „podpořit život v jejich přirozeném sociálním prostředí a“.

6. V § 75 odst. 2 se na konci písmene d) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno e), které zní:

„e) pozůstalým manželům (manželkám) po osobách uvedených v písmenech b) až d) starším 70 let.“.

7. V § 82 odst. 3 písmeno c) zní:

„c) poskytovatel sociálních služeb ani po uložení sankce za správní delikt podle § 107 odst. 2 písm. m) nesplní opatření uložená k odstranění nedostatků v oblasti dodržování standardů kvality sociálních služeb zjištěných při inspekci poskytování sociálních služeb, nebo“.

8. V § 85 odst. 4 větě první se za slova „podle § 81 odst. 2 písm. d)“ vkládají slova „ , informaci o výsledku provedené inspekce poskytování sociálních služeb“ a ve větě třetí se slova „krajská pobočka Úřadu práce“ nahrazují slovem „ministerstvo“.

9. V § 86 se odstavec 3 zrušuje.

10. V § 93a odst. 1 větě první se slova „§ 92 písm. d)“ nahrazují slovy „§ 92 písm. b) a d)“.

11. V § 94 se na konci písmene e) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno f), které zní:

„f) spolupracuje s krajem při určování sítě sociálních služeb na území kraje; za tím účelem sděluje kraji informace o kapacitě sociálních služeb, které jsou potřebné pro zajištění potřeb osob na území obce a spoluvytváří podmínky pro zajištění potřeb těchto osob.“.

12. V § 95 se na konci písmene g) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno h), které zní:

„h) určuje síť sociálních služeb na území kraje; přitom přihlíží k informacím obcí sděleným podle § 94 písm. f).“.

13. V § 96 písmeno b) zní:

„b) zpracovává národní strategii rozvoje sociálních služeb, sleduje a vyhodnocuje její plnění a ve spolupráci s kraji určuje parametry dostupnosti sociálních služeb.“.

14. V § 96 se písmeno c) zrušuje.

15. V § 97 odstavec 1 zní:

„(1) Inspekci poskytování sociálních služeb (dále jen „inspekce“) provádí u poskytovatelů sociálních služeb, kterým bylo vydáno rozhodnutí o registraci, a u poskytovatelů sociálních služeb uvedených v § 84 ministerstvo.“.

16. V § 97 odstavec 4 zní:

„(4) Poskytovatelé sociálních služeb jsou povinni informovat o závažných nedostatcích zjištěných při inspekci podle odstavce 3 osobu, která uzavřela smlouvu o poskytnutí sociální služby, nebo zákonného zástupce anebo opatrovníka, popřípadě zástupce podle § 91 odst. 6, pokud uzavřeli smlouvu o poskytnutí sociální služby za osobu, která není schopna sama jednat. Za závažný nedostatek se považuje zejména

sjednání výše úhrady v rozporu s § 73 až 77 a neuvedení výpovědních důvodů a výpovědních lhůt ve smlouvě.“.

17. V § 98 odst. 2 se věta druhá nahrazuje větou „Alespoň 1 člen inspekčního týmu musí být zaměstnancem státu zařazeným k výkonu práce v ministerstvu.“ a věty třetí a čtvrtá se zrušují.

18. V § 98 odst. 5 se věta první nahrazuje větou „Ministerstvo je oprávněno ukládat poskytovateli sociálních služeb opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekci; uložené opatření je součástí kontrolního zjištění.“ a ve větě druhé se slova „krajskou pobočkou Úřadu práce“ nahrazují slovem „ministerstvem“ a slova „krajská pobočka Úřadu práce“ se nahrazují slovem „ministerstvo“.

19. § 101 se zrušuje.

20. Poznámka pod čarou č. 37a zní:

„[37a)] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.“.

21. V § 101a odst. 1 se slova „§ 95 písm. g)“ nahrazují slovy „§ 95 písm. g) a h)“.

22. V § 101a se na konci odstavce 2 doplňují věty „O poskytnutí finančních prostředků na jednotlivé sociální služby a jejich výši rozhoduje rada kraje v souladu s podmínkami stanovenými zastupitelstvem kraje. O použití účelově určených finančních prostředků informuje rada kraje zastupitelstvo.“.

23. V § 101a odst. 3 se písmeno c) zrušuje.
Dosavadní písmeno d) se označuje jako písmeno c).

24. V § 101a odstavce 4 až 6 znějí:

„(4) Výši dotace kraji stanoví ministerstvo ve výši procentního podílu kraje na celkovém ročním objemu finančních prostředků vyčleněných ve státním rozpočtu na podporu sociálních služeb pro příslušný rozpočtový rok; výše procentního podílu kraje je uvedena v příloze k tomuto zákonu.

(5) Ministerstvo zajišťuje na vlastní náklady počítačový program (software) pro podávání žádostí o dotace a poskytuje bezplatně tento program, včetně jeho aktualizací, krajským úřadům a poskytovatelům sociálních služeb zapsaným v registru podle § 85 odst. 1. Krajské úřady a poskytovatelé sociálních služeb jsou povinni používat program pro podávání žádostí o dotace, který jim ministerstvo poskytne. Krajské úřady jsou povinny používat program též pro posouzení žádostí o dotace poskytovatelů a stanovení výše finanční podpory. Za podanou žádost poskytovatele sociálních služeb o dotaci

podle odstavců 1 a 2 se považuje pouze žádost, která je podána kraji prostřednictvím tohoto programu.

(6) Kraj předloží ministerstvu do 31. května příslušného rozpočtového roku prostřednictvím počítačového programu podle odstavce 5 průběžný přehled o čerpání dotace a do 31. března následujícího rozpočtového roku konečný přehled o čerpání dotace za příslušný rozpočtový rok.“.

25. V § 101a odst. 7 se slova „ , obsah seznamu podle odstavce 3 písm. c)“ zrušují.

26. V § 104 se doplňuje odstavec 6, který zní:

„(6) Ministerstvo zajišťuje na vlastní náklady počítačový program (software) pro podávání žádostí o dotace a poskytuje bezplatně tento program, včetně jeho aktualizací, krajským úřadům a poskytovatelům sociálních služeb zapsaným v registru podle § 85 odst. 1. Poskytovatelé sociálních služeb jsou povinni používat počítačový program pro podávání žádostí o dotace, který jim ministerstvo poskytne. Krajský úřad se prostřednictvím počítačového programu vyjadřuje k podpoře pro danou sociální službu.“.

27. V § 107 odst. 2 písmeno d) zní:

„d) odmítne s osobou uzavřít smlouvu o poskytnutí sociální služby v rozporu s § 91 odst. 3,“.

28. V § 107 odst. 2 písm. h) se slova „ve lhůtě stanovené v“ nahrazují slovem „podle“.

29. V § 107 odst. 2 písm. m) se slova „krajskou pobočkou Úřadu práce“ nahrazují slovy „ministerstvem“.

30. V § 108 odst. 4 písm. a) bodě 2 se slova „odst. 2 až 5“ nahrazují slovy „odst. 3 a 4“.

31. V § 108 odst. 4 písm. a) bod 3 zní:

„3. správní delikt podle § 107 odst. 2 písm. h) a § 107 odst. 4,“.

32. V § 108 odst. 4 písm. d) se na konci textu bodu 1 doplňují slova „ , nebo zaměstnanec poskytovatele sociálních služeb, kterému ministerstvo vydalo rozhodnutí o registraci, a přestupek podle § 106 odst. 2“.

33. V § 108 odst. 4 písm. d) se na konci bodu 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se bod 3, který zní:

„3. správní delikt podle § 107 odst. 2 písm. b) až g), j), m), o) a p).“.

34. V § 110 odst. 4 se na konci písmene b) čárka nahrazuje tečkou a písmena c) a d) se zrušují.

35. Doplňuje se příloha k zákonu, která zní:

„Příloha k zákonu č. 108/2006 Sb.

Výše procentního podílu kraje na celkovém ročním objemu finančních prostředků vyčleněných ve státním rozpočtu na podporu sociálních služeb pro příslušný rozpočtový rok

Kraj	V %
Praha	8,08
Jihočeský	6,67
Jihomoravský	9,21
Karlovarský	3,40
Královéhradecký	5,46
Liberecký	4,14
Moravskoslezský	11,99
Olomoucký	7,81
Pardubický	5,37
Plzeňský	4,86
Středočeský	10,93
Ústecký	9,71
Vysočina	5,30
Zlínský	7,07

“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Výkon práv a povinností z pracovněprávních vztahů zaměstnanců zařazených k výkonu práce v Úřadu práce České republiky, kteří ke dni 31. prosince 2014 plnili úkoly v oblasti inspekce poskytování sociálních služeb, přechází dnem 1. ledna 2015 na Ministerstvo práce a sociálních věcí.

2. Řízení o správních deliktech podle § 107 odst. 2 písm. b) až g), j), m), o) a p) zákona č. 108/2006 Sb., ve znění účinném přede dnem 1. ledna 2015, zjištěných při výkonu inspekce poskytování sociálních služeb, zahájená a pravomocně neskončená před tímto dnem se dokončí podle zákona č. 108/2006 Sb., ve znění účinném přede dnem 1. ledna 2015.

3. Inspekce poskytování sociálních služeb zahájené přede dnem 1. ledna 2015 Úřadem práce České republiky – krajskými pobočkami a pobočkou pro hl. m. Prahu dokončí Ministerstvo práce a sociálních věcí.

4. Úřad práce České republiky – krajské pobočky a pobočka pro hl. m. Prahu předají nejpozději do 31. ledna 2015 Ministerstvu práce a sociálních věcí spisy a dokumenty související s výkonem inspekce poskytování sociálních služeb.

5. Informaci o výsledku inspekce provedené a ukončené přede dnem 1. ledna 2015, zapíše do registru Úřad práce České republiky – krajské pobočky nebo pobočka pro hl. m. Prahu do dne 31. ledna 2015.

6. Za správní delikt podle § 107 odst. 2 písm. m) zákona č. 108/2006 Sb., ve znění účinném ode dne 1. ledna 2015, je považováno i nesplnění opatření uloženého přede dnem 1. ledna 2015 Úřadem práce České republiky - krajskou pobočkou nebo pobočkou pro hl. m. Prahu nebo nepodání zprávy o plnění opatření.

7. Odborná způsobilost k výkonu povolání sociálního pracovníka získaná podle § 110 odst. 4 písm. c) nebo d) zákona č. 108/2006 Sb., ve znění účinném přede dnem 1. ledna 2017, se považuje za splněnou i po tomto dni.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o Úřadu práce České republiky

Čl. III

Zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 366/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 331/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb. a zákona č. 306/2013 Sb., se mění takto:

1. V § 4 odst. 1 písm. e) se slova „a inspekce poskytování sociálních služeb“ zrušují.

2. V § 4a odst. 2 větě třetí se slova „§ 92 písm. d)“ nahrazují slovy „§ 92 písm. b) a d)“

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2015, s výjimkou ustanovení čl. I bodu 34, které nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2017.

Důvodová zpráva

Obecná část

A. Závěrečná zprava hodnocení dopadů regulace (RIA)

SHRNUTÍ ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY RIA

1. Základní identifikační údaje

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů	
Zpracovatel / zástupce předkladatele: **Ing. Linda Maršíková** Tel.: 221 922 395 Linda.marsikova@mpsv.cz **Mgr. Jan Vrbický** Tel.: 221 924 539 Jan.vrbicky@mpsv.cz **PhDr. Radek Suda** Tel.: 221 923 007 Radek.suda@mpsv.cz	Předpokládaný termín nabytí účinnosti dnem 1. 1. 2015, s výjimkou ustanovení čl. I bodu 34, který nabývá účinnosti dnem 1. 1. 2017
Implementace práva EU: NE	
2. Cíl návrhu zákona	
Cílem novely je upravit několik zásadních okruhů v oblasti sociálních služeb, které v současné době nejsou zcela vyhovující. *1. Nastavení transparentního financování sociálních služeb v návaznosti na přechod financování sociálních služeb na kraje. Současný stav nezaručuje dostatečnou ochranu a transparentnost systému financování sociálních služeb, především z důvodu každoročního přepočtu tzv. směrných čísel, podle kterých se stanoví výše dotace krajům. Úpravou dojde ke stabilizaci poměrů směrných čísel, zároveň dojde k větší provázanosti financování sociálních služeb na střednědobý plán rozvoje sociálních služeb kraje a tím k větší transparentnosti systému financování, který bude navázán na zjištěné potřeby obyvatel kraje. Návrh nové úpravy upravuje též další systémové otázky ohledně přechodu financování sociálních služeb a nastavení efektivnější spolupráce mezi všemi dotčenými aktéry (Ministerstvo práce a sociálních věcí, kraj, krajský úřad, obce a poskytovatelé sociálních služeb).* *2. Úprava definice střednědobého plánu a sítě sociálních služeb. Z důvodu úpravy oblasti financování a jeho navázání na celý systém je nutné upravit vymezení pojmu „plán rozvoje sociálních služeb“ o některé podstatné aspekty, jež dosud nejsou v dané definici zachyceny a jejichž absence v praxi působí potíže. Dále je cílem, aby všem zúčastněným subjektům v systému sociálních služeb bylo známo, co je obsahem pojmu „síť sociálních služeb“ a aby v*	

návaznosti na navrhované úpravy v části zákona týkající se působnosti bylo v plánu rozvoje sociálních služeb koncepčně vymezeno, jaké sociální služby jsou obsahem této sítě. Rovněž je účelem, aby kraje měly k dispozici všechny potřebné informace, které často nemohou bez součinnosti s obcemi ze své úrovně zjistit, a aby vzniklá/existující krajská síť sociálních služeb mohla odrážet také situaci na úrovni obce. Mění se též charakter národního dokumentu pro oblast sociálních služeb, který bude zpracováván Ministerstvem práce a sociálních věcí

3. Smyslem navrhovaných změn je převod kompetence k výkonu inspekcí poskytování sociálních služeb, aby se Úřad práce České republiky vrátil ke svému původnímu poslání, kterým je realizace politiky zaměstnanosti. Agenda se převádí na Ministerstvo práce a sociálních věcí. Cílem je zajištění jednotnosti systému a garance nezávislosti inspekcí poskytování sociálních služeb.

4. V právní úpravě kvalifikačních předpokladů sociálních pracovníků se navrhuje změna ustanovení § 110 odst. 4 zákona. Sociální práci by měli primárně vykonávat absolventi oborů zaměřených na sociální oblasti uvedené v § 110 odst. 4 písm. a) a b) zákona.

3. Agregované dopady návrhu zákona

3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: ANO

Inspekce poskytování sociálních služeb převedené na MPSV představují celkový náklad na tuto agendu ve výši 51 041 370 Kč ročně (37 041 370 Kč + 14 000 000 Kč na externí experty).

Větší transparentnost systému financování sociálních služeb a navrhované vymezení pojmů „plán rozvoje sociálních služeb“ a „síť sociálních služeb“ může mít zprostředkovaný pozitivní dopad na veřejné rozpočty ve smyslu efektivnějšího vynakládání finančních prostředků na sociální služby.

3.2 Dopady na podnikatelské subjekty: NE

3.3 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje): ANO

Navrhovaná úprava bude mít dopad na územní samosprávné celky ve smyslu zpřesnění procesu plánování sociálních služeb a vytváření sítě sociálních služeb. Dále dochází k rozšíření povinností obce a kraje (povinnost předávání a zapracování informací týkajících se sítě sociálních služeb, určování krajské sítě sociálních služeb, spolupráce a spoluvytváření podmínek pro zajištění potřeb lidí). V případě národní strategie rozvoje sociálních služeb, jakožto národního dokumentu pro oblast sociálních služeb, jde o materiál, z něhož budou obce a kraje vycházet při výkonu vlastní působnosti v oblasti sociálních služeb.

V případě inspekcí není identifikován dopad na samosprávné celky.

3.4 Sociální dopady: ANO
Návrh má pozitivní dopady pro oblast plánování a kvality poskytování sociálních služeb, tedy i pro uživatele sociálních služeb.
3.5 Dopady na životní prostředí: NE

I. K převodu kompetence k výkonu inspekce poskytování sociálních služeb

1. Důvod předložení

Inspekce poskytování sociálních služeb je zaměřena na kontrolu sociálních služeb poskytovaných registrovanými poskytovateli s cílem dodržování práv a bezpečnosti klientů a naplňování sociální začleňování a prevence sociálního vyloučení (viz základní zásady zákona o sociálních službách). Kontrolní orgán inspekcí kontroluje plnění zákonných povinností poskytovatele a standardů kvality sociálních služeb.

Navrhuje se převedení výkonu inspekce poskytování sociálních služeb z krajských poboček Úřadu práce ČR na Ministerstvo práce a sociálních věcí. Důvodem je, aby tento úřad mohl vykonávat své původní poslání, kterým je realizace politiky zaměstnanosti. Na základě připomínkového řízení k návrhu zákona byla vyjednána varianta, že agenda inspekce poskytování sociálních služeb bude přesunuta na Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Při naplňování tohoto cíle je současně navrhována dílčí úprava některých ustanovení zákona.

Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

1.1. Definice problému

Podstatou návrhu je změna subjektu, který bude vykonávat inspekce poskytování sociálních služeb. Proto je nezbytné upravit veškerá ustanovení, kde je uvedena krajská pobočka Úřadu práce jako subjekt, který vykonává inspekci poskytování sociálních služeb.

Dále pak v souvislosti s navrhovanou změnou kontrolního orgánu je nutné upravit i související právní předpis – tj. zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

V souvislosti s převodem agendy je nutné zajištění kontinuálního výkonu inspekce poskytování sociálních služeb. Proto se navrhuje přechodné ustanovení o přesunu veškeré dokumentace spojené s přesunem agendy, nedokončené inspekce poskytování sociálních služeb dokončí Ministerstvo práce a sociálních věcí a zahájená správní řízení dokončí krajské pobočky Úřadu práce.

Převáděná agenda inspekcí poskytování sociálních služeb zahrnuje:

- Část inspekce služby u poskytovatele na krajském detašovaném pracovišti MPSV: provedení inspekce, řešení podnětů, vyřizování námitek, posouzení Zprávy o plnění uložených opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekcí, případné provedení následné inspekce

- Část správních řízení o uložení pokuty za spáchání správního deliktu poskytovatelem krajském detašovaném pracovišti MPSV: řízení o deliktech zjištěných inspekcí + řízení o nepodání zprávy poskytovatele nebo neplnění uložených opatření
- Část řízení o rozkladu na MPSV: rozklad podaný proti rozhodnutí o pokutách za spáchané delikty uložené orgánem 1. stupně
- Část sankční v podobě zrušení oprávnění služby registrovaného poskytovatele na KÚ: samostatné správní řízení, které pracuje s podklady a důsledky inspekce poskytování sociálních služeb

1.2. Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Právní úprava v gesci MPSV

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Stávající právní úprava stanoví, že inspekce poskytování sociálních služeb vykonávají krajské pobočky Úřadu práce prostřednictvím svých zaměstnanců. Předmětem inspekce je podle § 97 odst. 2 plnění povinností stanovených poskytovatelům sociálních služeb a kvalita poskytovaných sociálních služeb.

Ustanovení § 97 odst. 1 stanoví, že inspekce poskytování sociálních služeb se provádí u poskytovatelů, kterým bylo vydáno rozhodnutí o registraci, a u poskytovatelů sociálních služeb uvedených v § 84; místní příslušnost se řídí podle místa trvalého nebo hlášeného pobytu fyzické osoby nebo sídla právnické osoby, popřípadě podle umístění organizační složky zahraniční právnické osoby na území České republiky.

Podle § 97 odst. 4 jsou členové inspekčního týmu povinni v případě zjištěných nedostatků informovat o výsledku inspekce podle odstavce 3 osobu, která uzavřela smlouvu o poskytnutí sociální služby, nebo zákonného zástupce, popřípadě zástupce podle § 91 odst. 6, pokud uzavřeli smlouvu o poskytnutí sociální služby za osobu, která není schopna sama jednat.

Ustanovení § 82 odst. 3 písm. c) zákona stanoví, že registrující orgán rozhodne o zrušení registrace, jestliže poskytovatel sociálních služeb nesplňuje standardy kvality (§ 99) a k nápravě nedošlo ani na základě uložených opatření při inspekci sociálních služeb.

Ustanovení § 85 odst. 4 stanoví, kdo zapisuje „informaci o provedené inspekci“ do Registru poskytovatelů. Zapisovatelem je nyní ten orgán, který inspekce provádí.

Podle současného znění § 98 odst. 5 je krajská pobočka Úřadu práce oprávněna ukládat poskytovateli sociálních služeb opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekci.

1.3. Identifikace dotčených subjektů

Dotčené subjekty a vytipování nejvýznamnějších dopadů spojených s výše uvedenou úpravou

MPSV – na základě přijaté varianty bude Ministerstvo práce a sociálních věcí zajišťovat koncepční, metodickou, implementační, výkonnou a koordinační funkci celého systému inspekcí poskytování sociálních služeb. Realizaci inspekcí poskytování sociálních služeb bude vykonávat Ministerstvo práce a sociálních věcí, které taktéž bude odpovědné za projednávání správních deliktů v prvním stupni. Ve druhém stupni bude rozhodovat

ministryně na základě návrhu rozhodnutí rozkladové komise ministerstva. Současně se zvýší nároky na metodickou podporu zaměstnanců. Převodem agendy nebude již fungovat současný „mezičlánek“, který tvořili zaměstnanci Generálního ředitelství Úřadu práce České republiky, které bylo odpovědno za metodické vedení krajských poboček Úřadu práce.

Krajské pobočky Úřadu práce – agenda inspekcí poskytování sociálních služeb přejde na Ministerstvo práce a sociálních věcí. Stávající zaměstnanci Úřadu práce ČR s náplní práce „inspekce poskytování sociálních služeb“ budou delimitováni na MPSV.

Poskytovatelé sociálních služeb – návrh nemá na poskytovatele dopad.

1.4 Popis cílového stavu

Obecným cílem navrhované novely zákona je přesun výkonu inspekce poskytování sociálních služeb z krajských poboček Úřadu práce ČR na Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Dále pak se navrhuje změna promítnutím aktuálních požadavků praxe při poskytování sociálních služeb do zákona o sociálních službách prostřednictvím provedení dílčích úprav znění stávajících ustanovení zákona. Výsledkem bude sladění základní legislativní normy upravující oblast poskytování sociálních služeb se žádoucím způsobem poskytování těchto služeb.

Významné cíle navrhovaných legislativních úprav:

Převod agendy inspekce poskytování sociálních služeb z Úřadu práce České republiky je realizován s cílem navrátit Úřadu práce České republiky původní poslání, a tím je zajišťování aktivní politiky zaměstnanosti.

Ministerstvo práce a sociálních věcí bude provádět inspekce poskytování sociálních služeb. Bude tím zajištěna nezávislost kontroly a jednotnosti výkonu inspekce poskytování sociálních služeb, a to zejména prostřednictvím jednotného interního vedení agendy v organizační struktuře ministerstva.

Podstatným cílem úpravy je rovněž upřesnění některých ustanovení zákona v oblasti inspekce poskytování sociálních služeb.

1.5 Zhodnocení rizika

Rizikem neschválení změny je zachování současného stavu, kdy je agenda inspekce poskytování sociálních služeb zcela nesystémově, vedle realizace politiky zaměstnanosti, vykonávána krajskými pobočkami Úřadu práce ČR.

Dále pak zákon o sociálních službách v současném znění obsahuje některá ustanovení, která zcela neodpovídají potřebám dobré praxe při poskytování sociálních služeb. Nedojde-li k legislativním úpravám navrhovaným v novele zákona, bude i nadále tento nesoulad přetrvávat.

2. Návrh variant řešení

2.1 Varianta 0 – současný stav – inspekce provádí krajské pobočky Úřadu práce ČR

Nulová varianta předpokládá, že se nezmění současný stav. Inspekce poskytování sociálních služeb budou i nadále vykonávat krajské pobočky Úřadu práce České republiky.

Úřad práce ČR je nezávislým subjektem kontroly, který je řízen MPSV. Inspekce jsou vykonávány na základě jednotného postupu, který je závazný (normativní instrukce). Např. se zpracovává jednotný protokol z inspekce. Podněty a doporučení MPSV jsou okamžitě aplikovány do praxe. Současně je ale Úřad práce ČR zaměřený především na oblast zaměstnanosti a agenda inspekce poskytování sociálních služeb nemá dostatečné odborné zázemí.

V případě ponechání inspekcí na tomto kontrolním orgánu nebude naplněn základní cíl tohoto návrhu, kterým je přesun agendy z Úřadu práce České republiky, které se má primárně zaměřovat na aktivitní politiku zaměstnanosti.

2.2 Varianta 1 - novela zákona - inspekce provádí Ministerstvo práce a sociálních věcí

Navrhovanou variantou je převod inspekce pouze na Ministerstvo práce a sociálních věcí. V případě této varianty je nezbytné provést technické úpravy zákona tak, aby bylo stanoveno, že výkon agendy inspekce poskytování sociálních služeb provádí MPSV. Dále pak je nezbytné upravit dílčí ustanovení podle aktuálních požadavků z praxe inspekce poskytování sociálních služeb.

Významnější úpravy zákona

Změny zákona o sociálních službách:

a) Návrh změny přesunu agendy inspekce poskytování sociálních služeb z krajské pobočky Úřadu práce na MPSV. Je nezbytné upravit veškerá ustanovení, kde je nutno uvést v souvislosti s převodem provádění inspekcí poskytování sociálních služeb MPSV:

- § 85 odst. 4: ustanovení k registru a registracím - zápis informace o výsledku provedené inspekce poskytování sociálních služeb
- § 97 odst. 1: ustanovení k inspekcím poskytování sociálních služeb - subjekt, který vykonává inspekci poskytování sociálních služeb
- § 98 odst. 2: ustanovení k inspekcím poskytování sociálních služeb - složení inspekčního týmu
- § 98 odst. 5: ustanovení k inspekcím poskytování sociálních služeb - subjekt, který je oprávněn ukládat opatření, vyžádat si zprávu o plnění uložených opatření
- § 107 odst. 2 písm. m) ustanovení o správním deliktu za nesplněnou lhůtu k odstranění uložených opatření (subjektem, který stanoví opatření)
- § 108 odst. 4, písm. a) bod 3. subjekt, který projedná správní delikt, včetně souvisejícího správního deliktu za porušení mlčenlivosti v § 106

b) Přechodná ustanovení zákona k převodu agendy inspekce poskytování sociálních služeb

- Stanovení subjektu, který dokončí zahájené inspekce poskytování sociálních služeb a správní řízení o uložení správního deliktu za spáchání správního deliktu zahájená v souvislosti se zjištěním z inspekce poskytování sociálních služeb.

- Stanovení pravidel předávání inspekčních spisů a zapisování informace o výsledku inspekce do Registru poskytovatelů včetně termínů.
- Ustanovení o přechodu výkonu práv a povinností z pracovně právních vztahů.

Změnový zákon:
Zrušení pravomoci Úřadu práce České republiky vykonávat inspekce poskytování sociálních služeb.

- § 4 odst. 1 písm. e) zákona č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Dílčí úpravy zákona

Odborně procesní ustanovení k inspekcím sociálních služeb:

- § 82 odst. 3 písm. c) - úprava pravidel pro zrušení registrace
- § 97 odst. 4 - úprava informovanosti klientů o nedostatcích smluv

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

3.1.1 Varianta 0 – inspekce provádí krajské pobočky Úřadu práce ČR

V této variantě se nepředpokládají nové náklady, zůstanou náklady stávající – tj. především náklady personální. Zaměstnanci krajských poboček ÚP ČR byli odborně vzděláni pro výkon inspekce poskytování sociálních služeb v rámci systémového projektu MPSV, který byl financován ze státního rozpočtu a OPLZZ. Ke zlepšení kvality jejich práce by bylo potřebné zlepšit technické vybavení krajských poboček ÚP ČR a kompenzovat přesčasy strávené na místních šetřeních u poskytovatele. Případně bude nutné zajistit odborné vzdělávání v případě zaměstnanců.

Do inspekčních týmů budou kvůli požadované frekvenci inspekcí zapojování i nadále specializovaní odborníci – externí inspektoři, jejichž náklady se hradí v rámci stávajícího rozpočtu Úřadu práce České republiky. Do budoucna by bylo vhodné finanční náklady na inspekce účelově vázat a dále se systémově věnovat metodickému vedení externích inspektorů. Je potřebné je zapojit nejen do kontrol, ale i do vzdělávání, porad, a dalších oblastí agendy pro to, aby neměli informační deficit oproti inspektorům krajských poboček Úřadu práce a byly tak plnohodnotnými partnery.

3.1.2 Varianta 1 - inspekce provádí Ministerstvo práce a sociálních věcí

Převod agendy inspekcí poskytování sociálních služeb počítá s variantou přechodu stávajícího počtu zaměstnanců (inspektorů) Úřadu práce České republiky na Ministerstvo práce a sociálních věcí. Výkon agendy se plánuje realizovat regionálně, prostřednictvím krajských detašovaných pracovišť. Převod agendy inspekce z ÚP ČRna MPSV znamená pouze přesun finančních prostředků vynakládaných na tuto agendu v rámci stávajícího rozpočtu kapitoly 313 Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Do inspekčních týmů budou kvůli požadované frekvenci inspekcí zapojováni i nadále specializovaní odborníci – externí inspektoři, jejichž náklady jsou hrazeny z kapitoly 313 v rámci stávajícího rozpočtu Úřadu práce České republiky a v budoucnu hrazeny z rozpočtu Ministerstva práce a sociálních věcí.

3.2 Náklady

Návrh nepředpokládá náklady v části přechodu agendy z ÚP ČR, v ostatních částech je rozpočtově neutrální.

3.2.1 Východiska nákladů - data k variantám

Počty sociálních služeb poskytovatelů a počty inspektorů (na krajských pobočkách Úřadu práce ČR a externích specializovaných odborníků)

Počet registrovaných sociálních služeb v roce 2013	Počet všech registrovaných sociálních služeb podle výkazu KRP ÚP za rok 2013	Počty sociálních služeb zřizovaných/založených kraji podle Registru poskytovatelů k 20. 11. 2013
Jihomoravský kraj	530	52
Jihočeský kraj	360	51
Královehradecký kraj	280	40
Kraj Vysočina	282	49
Karlovarský kraj	148	19
Liberecký kraj	256	50
Olomoucký kraj	333	58
Moravskoslezský kraj	765	72
Pardubický kraj	285	27
Plzeňský kraj	267	24
Magistrát hl. m. Prahy	524	28
Středočeský kraj	771	149
Ústecký kraj	605	60
Zlínský kraj	323	45
Celkem	**5 729**	**724**

Rok realizace inspekce kontrolním orgánem	**Počet provedených inspekcí**
2008 KÚ (+MPSV)	195
2009 KÚ (+MPSV)	296
2010 KÚ (+MPSV)	345
2011 KÚ (+MPSV)	**323**
2012 KRP ÚP	139
2013 KRP ÚP	**345**
CELKEM	1643
MPSV provádělo inspekce u krajských zařízení v maximálním počtu 10 inspekcí za rok.	
Inspekce vždy prováděny v 2 -3 členných týmech složených ze zaměstnance kontrolního orgánu a externích inspektorů – specializovaných odborníků v délce místního šetření obvykle 3	

dny.

Počet zaměstnanců krajských poboček Úřadu práce ČR pro agendu inspekcí za rok 2013	
KRP ÚP	**Počet inspektorů**
Generální ředitelství	2
Praha	4
Příbram	4
České Budějovice	3
Plzeň	3
Karlovy Vary	3
Ústí nad Labem	4
Liberec	3
Hradec Králové	4
Pardubice	3
Jihlava	3
Brno	4
Olomouc	3
Ostrava	4
Zlín	3
CELKEM	**50** (2 GŘ + 48 KRP)

Externí inspektoři – specializovaní odborníci vyškolení ve vzdělávání garantovaném MPSV (Výkazy externích inspektorů o činnosti)			
	2011 (s KÚ)	2012 (s ÚP)	2013 (s ÚP)
Počet aktivních osob	77	70	**62**

Zapojování dalších osob do inspekčních týmů (Data GŘ ÚP za rok 2013)	**počty provedených inspekcí**
zaměstnanci jiných KRP ÚP	9
zaměstnanci kraje	**71**
specializovaní odborníci (externí odborníci)	**249**
další odborníci	16
Celkem provedených inspekcí	**345**

Uvolněné nároky nepotřebovaných výdajů v rámci věcných výdajů ÚP ČR v roce 2013 v Kč – neprofilující ***(náklady externích inspektorů, cestovní výdaje zaměstnanců a jejich vzdělávání)***		
KrP	Počet inspektorů	N – 1,24.1.12.2013
Generální ředitelství	1	244 880
Praha	4	2 146 260
Příbram	4	2 146 260
České Budějovice	3	1 609 695
Plzeň	3	1 609 695
Karlovy Vary	3	1 609 695
Ústí nad Labem	4	2 146 260
Liberec	3	1 609 695
Hradec Králové	4	2 146 260

Pardubice	3	1 609 695
Jihlava	3	1 609 695
Brno	4	2 146 260
Olomouc	3	1 609 695
Ostrava	4	2 146 260
Zlín	3	1 609 695
	49	**26 000 000**
		12 mil. cestovné, 14, mil. služby Tzn. 536 565 tis./osoba (sníženo u GŘ)

Pozn.: V roce 2014 se počet na generálním ředitelství zvýšil z 1 na 2 zaměstnance.

3.2.2 Popis nákladů

Popis jednotlivých variant vychází z části kapitoly 2. Návrhu variant řešení. V popisu nákladů není uvedena varianta 0, která reflektuje současný stav. Varianta 1 předpokládá, že subjektem, který bude vykonávat inspekci je MPSV.

3.2.2.1 Varianta 1

Převod inspekcí na MPSV může rovněž **vycházet z nákladů varianty 0**, tj. z nákladů, které má v současné době ÚP ČR. Převod agendy inspekce z ÚP na MPSV znamená pouze přesun finančních prostředků vynakládaných na tuto agendu v rámci stávajícího rozpočtu kapitoly 313 Ministerstvo práce a sociálních věcí.

a) Náklady na zaměstnance

Na krajských pobočkách Úřadu práce s náplní „inspekce poskytování sociálních služeb“ nyní provádí inspekce 50 zaměstnanců, jejichž náklady činí **37 041 370 Kč** v souhrnu platových nákladů, nákladů na vzdělávání, cestovné a nákladů jednorázových.
Výpočet personálních nákladů kalkuluje s přechodem **48** systematizovaných míst z krajských poboček ÚP na MPSV **a 2** systemizovaných míst zaměstnanců Generálního ředitelství Úřadu práce na MPSV.
V roce 2012 uvolnil ÚP ČR na provozní náklady 26 mil. Kč (14 mil. Kč na služby externích inspektorů a 12 mil. Kč na cestovné vlastních inspektorů). **Předkladatel tuto variantu preferuje především kvůli skutečnosti, že v současné době není reálné navýšení zaměstnanců.**
Pro řádný výkon inspekcí u poskytovatelů i na úřadech je nezbytné technicko-materiální zabezpečení, jako počítače a notebooky, auta, telefony, připojení k internetu.

b) Náklady na externí inspektory

Frekvenci prováděných inspekcí lze zvýšit zapojováním specializovaných odborníků - externích inspektorů. ÚP ČR měl vyčleněnou částku **14 mil. Kč.**

Výpočet částky lze odvodit od nákladů v roce 2014:

náklady na 1 specializovaného odborníka při 3 denní inspekci jsou: 6 hodin přípravy, 24 hodin v místě poskytování sociálních služeb, 4 hodiny zpracování protokolu z inspekce – tj. celkem 34 hodin. Při kalkulaci 350 Kč/hod činí náklady na 1 externího inspektora - specializovaného odborníka 11 900 Kč.

Při počtu 345 inspekcí, které byly provedeny v roce 2013, činí náklady na tyto inspektory minimálně 4 121 600 Kč. Toto číslo je pouze orientační. Náklady na externí inspektory – specializované odborníky závisí na jejich počtu v inspekčním týmu (není neobvyklou praxí inspekční týmy ve složení 1 úředník a 2 externí inspektoři – specializovaní odborníci) a současně na celkovém počtu provedených inspekcí.

3.2.3 Kalkulace nákladů

Inspekce převáděné se současnými náklady ÚP ČR – preferovaná varianta

Náklady Úřadu práce ČR na zaměstnance pro inspekce činí **37 041 370 Kč ročně**.

Náklady na specializované odborníky - externí inspektory jsou reservovány ve výši **14 mil. Kč.**

Celkové personální náklady na výkon agendy inspekcí sociálních služeb v ČR

					Mzdové náklady (roční)				Náklady na vzdělávání				Cestovní náklady		Jednorázové náklady						
Úřad	Počet úředníků	Platová třída	Průměrný (rozpočtovaný) plat	Mzdové náklady (měsíčně) na 1 pracovníka	roční na 1 úředníka	celkové roční	Režijní náklady	Mzdové a režijní náklady (roční)	Vzdělávání kvalifikační na 1 pracovníka	Vzdělávání kvalifikační - celkem	Vzdělávání následné na 1 pracovníka ročně	Vzdělávání následné celkem	Cestovní náklady na 1 pracovníka ročně	Cestovní náklady celkem	vybavení 1 pracovního místa	celkem na pracovní místa	referentské vozidlo (počet kusů)	referentské vozidlo (jednotková cena)	Vozidla celkem	Náklady celkem	
MPSV	**50**	11	21 992	29 689	356 270	19 951 142	3 990 228	23 941 370	70 000	3 500 000	18 000	900 000	50 000	2 500 000	40 000	2 000 000	14	300 000	4 200 000	**37 041 370**	**Celkové náklady MPSV**

Celkové náklady na externí experty na výkon agendy inspekcí sociálních služeb v ČR (v současnosti)

Úřad práce ČR	Specializovaní odborníci - externí inspektoři																			**14 000 000**	**Vyčleněné náklady ÚP ČR**
																				4 121 600	Minimální náklady

3.3 Přínosy

Realizací Varianty 1 se zajistí, aby se Úřad práce České republiky věnoval realizaci politiky zaměstnanosti, a současně aby inspekce poskytování sociálních služeb zůstaly nezávislou kontrolou, oddělenou v systému od rolí poskytovatelských a finančních.

3.4 Vyhodnocení variant

Varianta 0

Při ponechání současného stavu se bude agenda zlepšovat zejména ve svých metodách a náklady na inovace nebudou velkého rozsahu.

Varianta 1

Varianta reflektuje reálné finanční, materiálně-technické a personální kapacity, které je možné v současnosti zajistit.

4. Návrh řešení

4.1. Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Navrhuje se přijmout variantu 1.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Za implementaci regulace je odpovědné Ministerstvo práce a sociálních věcí.

6. Přezkum účinnosti regulace

Navržené změny byly konzultovány s dotčenými subjekty, které konstatovaly smysluplnost uvedené regulace.

7. Konzultace a zdroje dat

K převodu inspekcí sociálních služeb proběhly konzultace na MPSV na věcně příslušném odboru, na úseku sociální a rodinné politiky. Dále byly návrhy na změny konzultovány v rámci RHSD, Asociace krajů ČR. Rovněž byly projednány s krajskými úřady a Generálním ředitelstvím Úřadu práce ČR.

Dále se uskutečnily konzultace s inspektory krajských poboček Úřadu práce a s externími inspektory – specializovanými odborníky.

Vybraná a legislativně upravená varianta vzešla z vnějšího připomínkového řízení.

8. Kontakt na zpracovatele RIA

Hodnocení dopadů zpracoval/a:

Jméno a příjmení:
Mgr. Jan Vrbický,
ThDr. Markéta K. Holečková,
Mgr. Kristýna Mlejnková, Ph.D.
Útvar: Odbor sociálních služeb MPSV
Telefon, email:
jan.vrbicky@mpsv.cz – 221 922 359
marketa.holeckova@mpsv.cz – 723 103 070
kristyna.mlejnkova@mpsv.cz – 602 420 184

II. K návrhu změny § 101a zákona o sociálních službách

1. Důvod předložení a cíle

1.1 Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

1.2. Definice problému

Současná právní úprava, účinná k 1. 1. 2014, není zcela vyhovující, neboť nezaručuje dostatečnou ochranu a transparentnost systému financování sociálních služeb. Z důvodu každoročního přepočtu tzv. směrných čísel (alokace finančních prostředků jednotlivým krajům dle výpočtu v rámci § 101a odst. 5 zákona) jsou dále destabilizovány krajské a obecní rozpočty, kdy jsou nuceny meziročně nižší prostředky na zajištění dostupnosti sociálních služeb sanovat z vlastních zdrojů.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Stávající právní úprava neobsahuje ustanovení o nutnosti využívat software pro podávání žádostí o dotaci ze státního rozpočtu. Tato povinnost vyplývá z výzvy vyhlášeného dotačního řízení MPSV pro poskytovatele sociálních služeb. Nabytím účinnosti ustanovení § 101a dojde k situaci, v níž výzva bude již určena pouze pro kraje a zavázat poskytovatele sekundární výzvou již není dostatečné. Může se pak stát, že poskytovatel dodrží povinnost podat žádost o dotaci kraji, nicméně nikoliv prostřednictvím aplikace, v níž lze dotaci administrovat a na jejímž základě může MPSV vyhodnotit efektivní, účelné a hospodárné čerpání dotace kraji podle ustanovení §101a odst. 6. Rizikem pak také zůstává, že některý z krajů by mohl využít svou vlastní informační podporu a v rámci svého softwarového řešení by administroval krajský dotační program. Stát by pak již neměl možnost analytiky a nemohl by garantovat přímou kontrolu při čerpání a využívání finančních prostředků. Poskytovatelé sociálních služeb jsou již od roku 2009 zvyklí podávat žádosti o dotace prostřednictvím aplikace, která je navázána na registr poskytovatelů sociálních služeb a koncepce IT MPSV počítá se zachováním tohoto informačně analytického nástroje i pro další období. Náklady IS MPSV jsou zahrnuty do nákladů a neznamenají další přímé náklady.

1.4 Identifikace dotčených subjektů

MPSV – implementace zvolené varianty, koordinační funkce a metodické práce, zvýší se nároky na metodickou podporu krajům a krajským úřadům, ale sníží se nároky na výkon správní činnosti.

Krajské úřady – nárůst nároků na činnost související s realizací dotačního řízení kraje, nová

agenda kontrol příjemců dotací – registrovaných poskytovatelů sociálních služeb, v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole) a zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád). V rámci Metodiky MPSV – kraj bude stanoven požadavek na realizaci kontrol v minimálním objemu 5% služeb a přiznaných finančních prostředků.

Kraje – hlavní dopad (v případě nulové i navrhované varianty), vyšší míra odpovědnosti za realizaci dotačního řízení, výplata dotací, vedení agendy k jednotlivým službám apod.

Poskytovatelé sociálních služeb – zanedbatelný dopad do administrativy spojené se změnou poskytovatele dotace.

Příjemci příspěvku na péči uživatelé sociálních služeb a osoby k nim povinné výživou – možné zvýšení kontroly využití příspěvku na péči z důvodu zajištění vícezdrojového financování sociálních služeb.

1.5 Popis cílového stavu

Navrhovanou úpravou bude upřesněno ustanovení §101a, nezavádí však nový systém financování. Vypouští se ustanovení upravující seznam poskytovatelů, na které kraj požaduje dotaci v rámci žádosti o dotaci (vypuštění písm. c) v odst. 3 zákona), a to vzhledem k tomu, že kraj je dle střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb schváleného rozhodovacími orgány kraje oprávněn požádat o výši dotace, stanovenou v jeho rámci. Navíc úpravou odstavce 4 a zrušením odstavce 5 dojde ke stabilizaci poměrů směrných čísel; poměr bude fixován v rámci přílohy zákona a stanoven jako průměr let 2012, 2013 a 2014.
Paralelně ke zmocnění k prováděcímu předpisu (nařízení vlády) a vzhledem k limitům v rámci zmocnění se jeví jako vhodné zavázat kraj k nezbytným krokům v rámci dotačního roku dále kombinací Metodiky o poskytnutí dotace kraji, Výzvy pro kraje k podání žádosti o dotaci a Rozhodnutím o poskytnutí dotace kraji, které poskytne dostatečnou právní oporu pro postupy stanovené Metodikou (obdobný způsob, jaký se uplatňuje při implementaci podpor z Evropských strukturálních fondů). Metodika bude platná již pro dotační rok 2015 (vydání k 30. 6. 2014), nařízení vlády pak pro dotační rok 2016.

1.6 Zhodnocení rizika

Současná legislativní úprava může způsobit další nestabilitu systému financování, některá ustanovení zákona neodpovídají současné praxi. Zmíněné destabilizující prvky jsou rizikem pro veřejné rozpočty. Především z důvodu každoročního přepočtu tzv. směrných čísel (alokace finančních prostředků jednotlivým krajům dle výpočtu v rámci § 101a odst. 5 zákona) jsou dále destabilizovány krajské a obecní rozpočty, kdy jsou tyto subjekty nuceny meziročně nižší prostředky na zajištění dostupnosti sociálních služeb sanovat z vlastních zdrojů.

Navrhovaná úprava nepřináší rizika. Jediným teoretickým rizikem je případná nefunkčnost počítačového programu, který je dle návrhu závazný pro krajské úřady a poskytovatele v případě podání žádosti o dotaci a dalších procesů souvisejících s realizací dotačního řízení. V případě nefunkčnosti MPSV v rámci svých interních předpisů upraví postup pro zajištění uvedených procesů.

2. Návrh variant řešení

Varianta 0

Nulová varianta předpokládá, že bude zachován současný stav. Riziko rozpadu na 14 naprosto odlišných systémů. Dále riziko nečitelného prostředí v rozpočtování sociálních služeb při analytice státu. Problematické zpracovávání žádostí o dotaci jednotlivých poskytovatelů sociálních služeb krajem a následně státem při kontrole průběhu dotačního řízení a čerpání vůči krajům.

Varianta I.

V §101a odst. 1 se doplňuje odkaz na účel poskytnuté dotace nejen pro povinnost zajištění dostupnosti, ale současně zajištění sítě sociálních služeb. Doplněním nového písmene h), které určuje síť sociálních služeb kraje, se eliminuje riziko situace, kdy poskytovatel sociálních služeb, jehož sociální služba nebyla v rámci procesu zařazena do sítě, bude s ohledem na parametry dostupnosti a priority určené plánem sociálních služeb, požadovat s odkazem na účel poskytované dotace kraji finanční prostředky na tuto sociální službu. Pro financování sociálních služeb je určující stanovená síť sociálních služeb.

V §101a odst. 2 se doplňuje, že o poskytnutí finančních prostředků na jednotlivé sociální služby a její výši rozhoduje rada kraje v souladu s podmínkami stanovenými zastupitelstvem kraje. O použití účelově určených finančních prostředků informuje rada kraje zastupitelstvo neprodleně.

V odstavci 3 se navrhuje se vypustit písmeno c)

V odstavci. 4 se nově upravuje stanovení výše dotace kraji. Výši dotace kraji stanoví ministerstvo ve výši procentního podílu kraje na celkovém ročním objemu finančních prostředků vyčleněných ve státním rozpočtu na podporu sociálních služeb pro příslušný rozpočtový rok. Procentní podíly jednotlivých krajů jsou stanoveny v příloze zákona.

V odstavci 6 se navrhuje doplnit ustanovení o průběžném a závěrečném přehledu čerpání dotace a použití počítačového programu za účelem zajištění pravidla 3E při poskytování veřejných prostředků do území byla ministerstvu poskytnuta při průběžném přehledu čerpání a následném finančním vypořádání poskytnuté dotace.

Doplnění § 101a a § 104 o ustanovení týkající se používání počítačového programu pro podávání žádosti o dotaci a zachování jednotného systému podávání žádostí, hodnocení žádostí a práce při analytice pro stát, kraje i poskytovatele sociálních služeb v ČR. Možnost analytiky a garance pro stát v kontrole při čerpání a využívání finančních prostředků. Zachování uživatelsky známého softwarového prostředí pro poskytovatele sociálních služeb, kteří jsou již od roku 2009 zvyklí podávat žádosti o dotace prostřednictvím aplikace, která je navázána na registr poskytovatelů sociálních služeb.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

Dopad na státní rozpočet je neutrální, mění se pouze poskytovatel dotace konečným příjemcům dotace z MPSV na kraje. **Jak původní, tak navrhovaná varianta má mírný dopad na rozpočty krajských úřadů**, kdy se krajským úřadům ukládají v souvislosti s přechodem financování nové povinnosti (především realizace kontrol příjemců dotací, tedy registrovaných poskytovatelů sociálních služeb). Z uvedeného je zřejmé, že navrhovaná varianta nezakládá další náklady státního rozpočtu.

4. Konzultace

Konzultováno na jednání společné expertní skupiny se zástupci AK ČR dne 18. 2. 2014, 26. 2. 2014, na jednání PT RHSD (sociální partneři) dne 11. 3. 2014, se zástupci MF ČR s MV ČR dne 24. 3.2014, na jednáních expertů v rámci projektu Podpora procesů v sociálních službách – průběžně.

5. Kontakty na zpracovatele RIA

Závěrečnou zprávu RIA zpracovala:

Ing. Linda Maršíková
Odbor sociálních služeb
Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
Tel.: 221 922 395
Email: linda.marsikova@mpsv.cz

B. ZHODNOCENÍ SOULADU NAVRHOVANÉ ÚPRAVY S ÚSTAVNÍM POŘÁDKEM ČESKÉ REPUBLIKY

Navrhovaná úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Návrh zákona respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky a není v rozporu s nálezy Ústavního soudu.

C. ZHODNOCENÍ SOULADU NAVRHOVANÉ ÚPRAVY S MEZINÁRODNÍMI SMLOUVAMI, SLUČITELNOST S PRÁVNÍMI AKTY EU

Návrhu zákona se dotýkají v oblasti financování sociálních služeb následující předpisy EU:

- Smlouva o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“), zejména její čl. 106 a čl. 107,
- Rozhodnutí Komise ze dne 20. prosince 2011 o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu (2012/21/EU) (dále jen „Rozhodnutí“),
- Rámec Evropské unie pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby (2012/C 8/03) (dále jen „Rámec“),
- Nařízení Komise (EU) č. 360/2012 ze dne 25. dubna 2012 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis udílenou podnikům poskytujícím služby obecného hospodářského zájmu.

Novela nestanoví nový způsob financování sociálních služeb, upravuje pouze technické náležitosti, úprava je v zákoně obsažena od roku 2009. V současné době se podle rozhodnutí Komise ze dne 20. prosince 2011 o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu (2012/21/EU) uplatňuje mechanismus výpočtu dotace (výpočtové rámce). Financování sociálních služeb je řešeno jako služby obecného hospodářského zájmu v návaznosti na upřesňování a dobudování datové základny MPSV. Plné nastavení systému podpory bez relevantních dat by mohlo způsobit významné rozkolísání sítě služeb na území České republiky, jejich nedostatečnou dostupnost, a to s hlavním dopadem na občany České republiky, kteří jsou navíc v obtížné životní situaci, kterou je třeba řešit právě podporou prostřednictvím sociálních služeb.“

Z důvodu zajištění slučitelnosti zákona o sociálních službách s čl. 7 a čl. 24 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států o změně nařízení č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS a 93//96/EHS se doplňuje okruh oprávněných osob pro účely poskytování příspěvku na péči

D. VLIV NA OTÁZKU OCHRANY SOUKROMÍ A OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Navrhovaná úprava nezakládá nové zpracování osobních údajů. Dochází ke změně v osobě správce osobních údajů, když výkon inspekce poskytování sociálních služeb bude převeden z krajských poboček Úřadu práce ČR na Ministerstva práce a sociálních věcí. Zpracování osobních údajů spadá do výjimky uvedené v ustanovení § 3 odst. 6 písm. g) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a řídí se zvláštními zákony, jimiž jsou zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád). Podle těchto předpisů mají pracovníci inspekce povinnost mlčenlivosti. Nebezpečí neoprávněného přístupu nebo zneužití osobních údajů nehrozí. Rozsah zpracovávaných osobních údajů (kategorie údajů) bude odpovídat rozsahu prováděné kontroly, údaje budou zpracovávány maximálně v rozsahu, v jakém jsou zpracovávány poskytovatelem sociálních služeb.

Žádná další (nová) explicitní zpracování osobních údajů nebudou vznikat. Zásah do soukromí subjektu údajů nebude prováděn. Oprávnění subjektu údajů podle zákona o ochraně osobních údajů nebudou dotčena.

E. OSTATNÍ DOPADY

Na mezinárodní konkurenceschopnost ČR

Navrhovaná úprava nebude mít dopad na mezinárodní konkurenceschopnost České republiky.

Na podnikatelské prostředí

Navrhovaná úprava nebude mít vliv na podnikatelské prostředí České republiky.

Na územní samosprávné celky

Navrhovaná úprava bude mít dopad na územní samosprávné celky ve smyslu zpřesnění procesu plánování sociálních služeb a případné vytváření sítě sociálních služeb. Dále bude mít dopad ve smyslu rozšíření povinností obcí a krajů (povinnost předávání a zapracování informací týkajících se sítě sociálních služeb, určování krajské sítě sociálních služeb, spolupráce a spoluvytváření podmínek pro zajištění potřeb lidí). V případě národní strategie rozvoje sociálních služeb, jakožto národního dokumentu pro oblast sociálních služeb, bude jasné vymezení směřování v sociálních službách, k čemuž budou moci obce a kraje přihlížet při výkonu vlastní agendy v sociálních službách.

V případě inspekcí není dopad na územní samosprávné celky

Sociální dopady

Návrh má pozitivní dopady pro koordinaci sociálních služeb ve správním území kraje. Rovněž má pozitivní dopady pro oblast plánování sociálních služeb, zčásti tedy i na uživatele sociálních služeb.

Na spotřebitele

Navrhovaná úprava nebude mít za následek žádné dopady na spotřebitele.

Na životní prostředí

Navrhovaná právní úprava nesouvisí s problematikou ochrany životního prostředí a nemá na něj vliv. Návrh zákona nebude mít negativní dopady na podnikatelské prostředí.

Na zákaz diskriminace

Navrhovaná právní úprava neobsahuje žádná ustanovení, která by narušovala právo na rovné zacházení a vedla k diskriminaci.

Na ochranu soukromí a osobních údajů

Z navrhované právní úpravy neplynou nepříznivé důsledky pro ochranu soukromí a osobních údajů.

Na korupční rizika

V navrhované právní úpravě nebyla shledána žádná rizika, která by mohla vést ke korupčnímu jednání.

Na výkon státní statistické služby

Navrhovaná právní úprava nebude mít dopad na výkon státní statistické služby.

F) FINANČNÍ DOPADY

Převod kompetence k výkonu inspekce poskytování sociálních služeb:

Návrh nepředpokládá náklady v souvislosti s přechodem agendy z Úřadu práce ČR na MPSV.

Změna ustanovení § 101a zákona o sociálních službách

Navrhovaná úprava nebude mít dopad na státní rozpočet. Navržené řešení v maximální míře využívá již vynakládané prostředky na výkon státní správy v přenesené působnosti. Dopad na státní rozpočet je tedy neutrální, neboť se mění pouze zaúčelování stávajících finančních zdrojů na výkon státní správy v přenesené působnosti. **Jak původní, tak navrhovaná varianta má mírný dopad na rozpočty krajských úřadů**, kdy se krajským úřadům ukládají v souvislosti s přechodem financování nové povinnosti (především realizace kontrol příjemců dotací, tedy registrovaných poskytovatelů sociálních služeb). Z uvedeného je zřejmé, že navrhovaná varianta nezakládá další náklady státního rozpočtu.

Poskytování pečovatelské služby bez úhrady pozůstalým manželům/manželkám po účastnících odboje starším 70 let

Dopad na státní rozpočet je mírný, a to z titulu mírně vyšších nároků na dotace u těch poskytovatelů sociálních služeb, kteří budou v kontextu navrhované úpravy požadovat navýšení dotace. V Metodice MPSV – kraj bude upraven postup hodnocení žádostí poskytovatelů sociálních služeb, kteří mají dle zákona povinnost poskytnout služby s povinnou úhradou bez úhrady.

Dle sdělení zástupců Českého svazu bojovníků za svobodu byl počet osob, které si tuto výjimku mohou nárokovat, přibližně 700 (k 1. 1. 2014, jejich počet se postupně snižuje z důvodu hospitalizace, umístění v domovech pro seniory či úmrtí). Průměrná úhrada za pečovatelskou službu je z dostupných dat přibližně 68 Kč/den. Z toho plyne průměrná úhrada 24 820 Kč ročně (68 x 365) na jednoho klienta služby.

Celkové náklady tedy budou dosahovat maximálně 17 374 000 Kč ročně, kdy je výpočet následující: 700 (osob) x 24 820 Kč (roční průměrná úhrada za pečovatelskou službu).

Zvláštní část

K čl. I

K bodu 1:

Navrhuje se upřesnění definice „střednědobého plánu sociálních služeb“. Současné znění definice pojmu působí v praxi potíže, zejména ve vztahu k procesu střednědobého plánování a financování sociálních služeb. Je proto žádoucí tento pojem v zákoně přesněji vymezit. Cílem navrhované úpravy je, aby všem aktérům v systému sociálních služeb bylo známo, co je tímto pojmem míněno, a současně aby byl jasně vymezen vztah střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb, tvorby sítě sociálních služeb a financování sociálních služeb.

K bodu 2:

V zákoně o sociálních službách se nově navrhuje vymezit pojem „síť sociálních služeb“. Vymezení tohoto pojmu je důležité v souvislosti se zpracováním střednědobého plánu sociálních služeb i v souvislosti s financováním sociálních služeb. V střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb bude stanoveno, jaké sociální služby jsou obsahem této sítě.

K bodu 3:

Z důvodu zajištění slučitelnosti zákona o sociálních službách s právem Evropské unie se doplňuje okruh oprávněných osob pro účely poskytování příspěvku na péči. Jedná se o slučitelnost s čl. 7 a čl. 24 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států o změně nařízení č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS a 93//96/EHS.

K bodu 4:

Příspěvek na péči se vyplácí na platební účet určený příjemcem příspěvku, což znamená, že se nemusí vždy jednat přímo o účet samotné oprávněné osoby. V praxi jsou problematické případy, kdy oprávněná osoba zemře, úmrtí není oznámeno a příspěvek na péči je nadále vyplácen na osobou uvedené číslo platebního účtu. Z tohoto důvodu se stanoví povinnost osobám, které po smrti oprávněné osoby přijaly částky příspěvku na péči, které jim nenáleží, aby tyto částky vrátily. Přitom bude postupováno stejným způsobem jako při vymáhání přeplatků.

K bodu 5:

Navrhovanou úpravou se doplňuje znění ustanovení, které upravuje cíl a účel služeb sociální péče. Konkretizuje se cíl služeb sociální péče, kdy prioritou je podpora života ve vlastním přirozeném prostředí, což je jedním ze základních principů sociálních služeb.

K bodu 6:

Podle § 75 odst. 2 zákona o sociálních službách se účastníkům odboje a osobám účastným rehabilitace podle příslušných právních předpisů poskytuje pečovatelská služba bezplatně. Podle právní úpravy platné před 1. lednem 2012 byla pečovatelská služba poskytována bezplatně také pozůstalým manželům a manželkám po těchto osobách starším 70 let. V rámci sociální reformy bylo zákonem č. 366/2011 Sb. bezplatné poskytování pečovatelské služby pozůstalým manželům a manželkám zrušeno s odloženou účinností od 1. ledna 2014. Na základě žádosti Českého svazu bojovníků za svobodu se navrhuje znovu do zákona zařadit právní úpravu platnou před 1. lednem 2012.

K bodu 7:

Ustanovení § 82 odst. 3 zákona o sociálních službách stanoví důvody opravňující registrující orgán ke zrušení registrace poskytovatele sociálních služeb. Podle současného znění § 82 odst. 3 písm. c) je jedním z důvodů pro odnětí registrace skutečnost, že poskytovatel nesplňuje standardy kvality a k nápravě nedošlo ani na základě opatření uložených při inspekci poskytování sociálních služeb. Toto ustanovení se upřesňuje tak, že k odnětí oprávnění může v tomto případě dojít až poté, kdy k nápravě nedošlo ani po uložení pokuty za správní delikty podle § 107 odst. 2 související s nesplněním opatření uloženého při inspekci ke kritériím kvality.

K bodu 8:

V souvislosti s navrhovaným převodem kompetence k inspekci poskytování sociálních služeb z Úřadu práce ČR na ministerstvo se z ustanovení § 85 odst. 4, které upravuje obsah elektronické podoby registru poskytovatelů sociálních služeb, vypouští oprávnění krajské pobočky Úřadu práce zapisovat do registru informaci o výsledku provedené inspekce. Současně se upřesňuje výčet údajů zapisovaných do registru, ve kterém výslovně nebylo uvedeno, že do registru se zapisuje informace o výsledku provedené inspekce, což se dovozovalo z jiných ustanovení zákona.

K bodu 9:

V důsledku navrhovaného převodu kompetence k inspekci poskytování sociálních služeb z Úřadu práce na ministerstvo je ustanovení § 86 odst. 3 upravující přístup zaměstnanců Úřadu práce do registru poskytovatelů sociálních služeb nadbytečné.

K bodu 10:

Ustanovení upravující oprávnění sociálních pracovníků při výkonu činností sociální práce a jejich povinnost vést Standardizovaný záznam sociálního pracovníka se upřesňuje tak, aby bylo zcela nepochybné, že tuto povinnost mají i sociální kurátoři.

K bodu 11:

Navrhovanou úpravou § 94 se zavádí nová povinnost pro obce - předávat kraji relevantní informace nutné pro koncipování, aktualizaci a vyhodnocování efektivity sítě sociálních služeb. Cílem je, aby kraje měly k dispozici všechny potřebné informace, které často nemohou bez součinnosti s obcemi ze své úrovně zjistit, a aby vzniklá/existující síť sociálních služeb mohla odrážet aktuální situaci na obecní úrovni.

K bodu 12:

Navrhovanou úpravou § 95 se zavádí nová povinnost pro kraje - určovat síť sociálních služeb a zohledňovat přitom informace od obcí. Cílem je, aby existovala jednoznačně vymezená síť sociálních služeb ve smyslu nově navrhovaného ustanovení § 3 písm. i) na krajské úrovni. Kraj tak bude nejen zodpovědný za zajištění dostupnosti sociálních služeb na svém území podle stávajícího znění zákona, ale zároveň bude zřejmé, které sociální služby mají v souladu se zjištěnými potřebami a dalšími parametry přispívat k řešení nepříznivých sociálních situací a které proto budou finančně podporovány.

K bodům 13 a 14:

Podle současné právní úpravy je Ministerstvu práce a sociálních věcí stanovena povinnost zpracovávat střednědobý plán rozvoje sociálních služeb za účasti krajů, zástupců poskytovatelů sociálních služeb a osob, kterým jsou sociální služby poskytovány [§ 96 písm. b)]. Jak se v praxi ukazuje, ministerstvo jako ústřední orgán veřejné správy nemůže této povinnosti dostát tak, aby střednědobý plán splňoval požadavky definované v § 3 písm. h). Zároveň však ministerstvo musí zpracovávat koncepční a strategické dokumenty v oblasti sociálních služeb. Proto se navrhuje upravit znění § 96 písm. b) tak, aby střednědobý plán rozvoje sociálních služeb byl nahrazen strategií rozvoje sociálních služeb, která by splňovala žádoucí cíl - existencí národního dokumentu pro sociální služby.

Dále se navrhuje zrušit povinnost ministerstva spolupracovat podle § 96, písm. c) s Ministerstvem vnitra při optimalizaci dostupnosti sociálních služeb, neboť toto ustanovení není v praxi nijak využíváno a jeví se jako nadbytečné.

K bodu 15:

Navrhuje se převedení působnosti výkonu inspekce poskytování sociálních služeb z krajských poboček Úřadu práce ČR na Ministerstvo práce a sociálních věcí. Důvodem je nutnost odebrání agendy inspekce poskytování sociálních služeb z Úřadu práce České republiky, aby mohl především zajišťovat aktivní politiku zaměstnanosti.

K bodu 16:

Podle současné právní úpravy § 97 odst. 4 jsou klienti vždy informováni o jakémkoliv nedostatku ve smlouvě o poskytování sociální služby zjištěném při inspekci poskytování sociálních služeb. Navrhuje se, aby byla stanovena povinnost informovat klienty jen v případě zjištění závažných nedostatků ve smlouvě, tedy takových, které by poškodily jejich práva. Jedná se zejména o zjištění, že výše úhrady za poskytnutí sociální služby je ve smlouvě sjednána v rozporu se zákonem a prováděcí vyhláškou. Za další závažný nedostatek se považuje absence výpovědních důvodů a výpovědních lhůt ve smlouvě o poskytování sociální služby.

K bodu 17:

V souvislosti s převodem kompetence k výkonu inspekce z krajských poboček Úřadu práce na ministerstvo se mění také ustanovení o složení inspekčního týmu.

K bodu 18:

Ustanovení § 98 odst. 5 upravující možnost uložit při inspekci poskytování sociálních služeb opatření k odstranění zjištěných nedostatků se upřesňuje v tom smyslu, že uložené opatření je součástí kontrolního zjištění. Upřesnění tohoto ustanovení se navrhuje v návaznosti na kontrolní řád, z kterého vyplývá, že námitky lze podat jen proti kontrolnímu zjištění. Bude tak nepochybné, že proti uloženému opatření lze podat námitky.

K bodu 19:

Podle ustanovení § 101 upravujícího poskytování dotací na zajištění sociálních služeb lze postupovat do 31. prosince 2014. S účinností od 1. ledna 2015 se proto navrhuje toto ustanovení zrušit pro nadbytečnost.

K bodu 20:

Jedná se o legislativně technickou úpravu poznámky pod čarou.

K bodu 21

Jedná se o upřesnění právní úpravy. Pro financování sociálních služeb je určující stanovená síť sociálních služeb.

K bodům 22 až 25:

Navrhovanou úpravou se upřesňuje znění ustanovení §101a, které upravuje poskytování dotací na zajištění poskytování sociálních služeb.
O poskytnutí finančních prostředků na jednotlivé sociální služby a jejich výši bude rozhodovat rada kraje v souladu s podmínkami stanovenými zastupitelstvem kraje. Navrhované řešení bylo zvoleno z časových důvodů, s ohledem na náročnost schvalovacích procesů v rámci rozhodovacích orgánů kraje. Podmínkami, které stanoví zastupitelstvo kraje, se rozumí především popis způsobu výpočtu optimální výše finanční podpory sociálních služeb, popis způsobu stanovení redukčních mechanismů a reálné výše finanční podpory sociálních služeb, popis mechanismu přidělení finanční podpory na jednotlivé sociální služby a popis mechanismu čerpání dotace – platby poskytovatelům služeb, monitoring finanční podpory. Tato úprava je v souladu s § 36 písm. c) zákona o krajích, neboť toto ustanovení umožňuje výjimku z výhradní působnosti zastupitelstva kraje, jde-li o účelové dotace ze státního rozpočtu.
Dále se navrhuje z obsahu žádosti o poskytnutí dotace na příslušný rozpočtový rok, kterou kraj předkládá Ministerstvu práce a sociálních věcí, vypustit seznam poskytovatelů, na které kraj požaduje dotaci, jako nadbytečné, a to vzhledem k tomu, že kraj je podle střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb schváleného orgány kraje oprávněn požádat o výši dotace stanovenou v jeho rámci.
Navrhovanou úpravou § 101a odst. 4 a vypuštěním odstavce 5 dojde ke stabilizaci poměrů směrných čísel; poměr bude fixován v rámci přílohy zákona a stanoven jako průměr let 2012, 2013 a 2014.
Veškeré procesy týkající se poskytování dotace budou zajišťovány prostřednictvím počítačového programu, který zajistí Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Paralelně ke zmocnění k prováděcímu předpisu (nařízení vlády) a vzhledem k limitům v rámci zmocnění se jeví jako vhodné zavázat kraj k nezbytným krokům v rámci dotačního roku dále kombinací Metodiky o poskytnutí dotace kraji, Výzvy pro kraje k podání žádosti o dotaci a Rozhodnutím o poskytnutí dotace kraji, které poskytne dostatečnou právní oporu pro postupy stanovené Metodikou (obdobný způsob, jaký se uplatňuje při implementaci podpor z Evropských strukturálních fondů). Metodika bude platná již pro dotační rok 2015, nařízení vlády pak pro dotační rok 2016.

K bodu 26:

Za účelem zpracování a další administrace dotačního řízení Ministerstvem práce a sociálních věcí vůči poskytovatelům sociálních služeb, kteří budou v rámci celostátní působnosti žádat o finanční podporu, se v ustanovení doplňuje povinnost používat počítačový program zajištěný ministerstvem. Současně bude tento program využíván krajskými úřady, které se na základě své působnosti budou vyjadřovat k podpoře sociálních služeb s nadregionální působností na svém území.

K bodu 27:

Poskytovatel sociální služby je povinen podle § 88 písm. i) zákona o sociálních službách uzavřít s osobou smlouvu o poskytnutí sociální služby, pokud tomu nebrání důvody uvedené v § 91 odst. 3 tohoto zákona. Podle stávajícího znění skutkové podstaty správního deliktu vztahujícího se k uzavírání smlouvy o poskytnutí sociální služby byl postihován např. i nedostatek formy smlouvy, který však lze v souladu s principy nového občanského zákoníku zhojit, není proto nutné toto právní jednání označovat za správní delikt. Navrhuje se upřesnit skutkovou podstatu správního deliktu tak, aby bylo nepochybné, že se jedná o situaci, kdy poskytovatel sociální služby neuzavře (odmítne uzavřít) tuto smlouvu v rozporu s důvody uvedenými v § 91 odst. 3 zákona.

K bodu 28:

Legislativně technická úprava formulace skutkové podstaty správního deliktu.

K bodům 29 a 30:

Jde o legislativně technickou úpravu v souvislosti s převodem kompetence k inspekci poskytování sociálních služeb z Úřadu práce ČR na Ministerstvo práce a sociálních věcí.

K bodům 31 až 33:

V návaznosti na navrhovaný převod kompetence k výkonu inspekce poskytování sociálních služeb z Úřadu práce ČR na Ministerstvo práce a sociálních věcí se mění rovněž kompetence k projednávání správních deliktů souvisejících s výkonem inspekce poskytování sociálních služeb.

K bodu 34:

Současná právní úprava zákona o sociálních službách v § 110 odst. 4 stanovuje podmínky odborné způsobilosti k výkonu povolání sociálního pracovníka. V písm. c) a d) tohoto ustanovení jsou definovány podmínky k výkonu povolání sociálního pracovníka pro osoby, které nezískaly vyšší odborné nebo vysokoškolské vzdělání zaměřené na oblasti vzdělání uvedené v § 110 odst. 4 písm. a) a b).

Předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka, včetně získání odborné způsobilosti k výkonu povolání sociálního pracovníka, byly poprvé v právním řádu nastaveny zákonem o sociálních službách s účinností od 1. ledna 2007. Ustanovení § 110 odst. 4 písm. c) a d) zákona o sociálních službách mělo za cíl usnadnit získání odborné způsobilosti širšímu okruhu osob, tak, aby byl dostatečně zajištěn výkon sociální práce ve všech oblastech činnosti sociálního pracovníka. V současné době, po uplynutí 7 let od účinnosti zákona o sociálních službách, je žádoucí zaměřit požadavky na získání odborné způsobilosti k výkonu sociálního pracovníka přímo pouze na vzdělání získané vyšším odborným nebo vysokoškolským studiem vzdělávacích programů zaměřených na sociální oblast. Navrhuje se proto zrušit ustanovení § 110 odst. 4 písm. c) a d), a to s odloženou účinností od 1. ledna 2017, tedy po uplynutí lhůty stanovené v přechodném ustanovení § 120 odst. 11 písm. b) pro získání odborné způsobilosti k výkonu povolání sociálního pracovníka. Od uvedeného data tak budou sociální práci vykonávat absolventi oborů zaměřených na sociální oblasti uvedené v § 110 odst. 4 písm. a) a b). Současně se přechodným ustanovením upravuje oprávněnost získání odborné způsobilosti podle § 110 odst. 4 písm. c) a d) zákona o sociálních službách absolvované přede dnem 1. ledna 2017.

K bodu 35:

Zavedení přílohy zákona je navrhováno pro jasné stanovení výše procentních podílů jednotlivých krajů na alokaci státního rozpočtu určené na dotace na sociální služby, a to s fixací na tři roky. Tento termín je navrhován v kontextu uvažované novely zákona o sociálních službách, která se předpokládá v horizontu tří let. Fixace procentních podílů zajistí stabilitu systému financování sociálních služeb, vnáší prvek jistoty podílu krajů na celkové alokaci. Pevně stanovené poměry navíc urychlí proces dotačního řízení, kdy odpadá náročný proces výpočtu směrného čísla pro daný dotační rok. Pokud se v průběhu navrhovaného období ukáží zákonem stanovené poměry jako nevyhovující (nereflektující situaci v jednotlivých krajích), je možné je novelou upravit.

K čl. II

K bodům 1 až 6:

V souvislosti s převodem kompetence k výkonu inspekce poskytování sociálních služeb dojde k delimitaci zaměstnanců Úřadu práce ČR, kteří plní úkoly v oblasti inspekce, na Ministerstvo práce a sociálních věcí. Přechodné ustanovení upravuje přechod výkonu práv a povinností z pracovně právních vztahů těchto zaměstnanců. Dále upravují přechodná ustanovení postup při nedokončených správních řízeních a inspekcí ke dni nabytí účinnosti zákona a stanoví se povinnost krajských poboček Úřadu práce předat Ministerstvu práce a sociálních věcí spisovou dokumentaci související s inspekcemi. Za účelem kontinuity vymáhání uložených opatření a zajištění doručení zpráv o plnění opatření při přechodu agendy inspekce z krajských poboček Úřadu práce na ministerstvo se doplňuje také úprava správního deliktu.

K bodu 7:

Přechodným ustanovením se upravuje oprávněnost získání odborné způsobilosti podle § 110 odst. 4 písm. c) a d) zákona o sociálních službách absolvované přede dnem 1. ledna 2017 vzhledem k tomu, že se tato právní úprava k tomuto datu zrušuje.

K čl. III

K bodu 1:

V souvislosti s navrhovaným převodem kompetence k výkonu inspekce poskytování sociálních služeb z krajských poboček Úřadu práce ČR na Ministerstvo práce a sociálních věcí se v zákoně č. 73/2011 Sb. kompetence Úřadu práce ČR k výkonu inspekce zrušuje.

K bodu 2:

V návaznosti na stanovení povinnosti sociálních kurátorů vést Standardizovaný záznam sociálního pracovníka, který je součástí Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí, se umožňuje těmto sociálním pracovníkům také přístup do tohoto informačního systému.

K čl. IV

S ohledem na délku legislativního procesu se navrhuje, aby zákon nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2015, s výjimkou ustanovení, kterým se zrušuje část ustanovení zákona o sociálních službách upravující podmínky odborné způsobilosti k výkonu povolání sociálního pracovníka (čl. I bod 34). Účinnost tohoto zrušovacího ustanovení se navrhuje dnem 1. ledna 2017, tedy po uplynutí lhůty stanovené v přechodném ustanovení zákona o sociálních službách (§ 120 odst. 11) pro získání odborné způsobilosti k výkonu povolání sociálního pracovníka.

V Praze dne 2. července 2014

předseda vlády

Mgr. Bohuslav Sobotka v. r.

ministryně práce a sociálních věcí

Mgr. Michaela Marksová v. r.